

**[„ÎN MAREA ÎNTRUNIRE...”] – de
Mihai Eminescu [7 aprilie
1883]**

În marea întrunire a opozițiunii unite care s-a ținut la Iași d. G. Vernescu a atras atențiune culegiului I și al II[-lea] asupra unui pericol social pe care tagma patriotică ar voi să-l evoce din senin: le-ar conveni adecă dumnealor o nouă cestiune rurală, o nouă împrumutare.

Pentru a explica starea înapoiată în care se află țăranul, d. C.A. Rosetti nu recurge la cauzele patente și cari scot ochii orișicui; nu acuză bugetul cheltuielilor urcat cu 40% de câțiva ani, pentru a hrăni pe toți nevolnicii intelectuali și fizici ai partidului său; d-sa nu înțelege că, dacă pensii reversibile se mănâncă, dacă hârtii Stroussberg se cumpără cu preț îndoit, dacă Costineștii se-nțolesc și Caradale huzuresc de bine, dacă Cernavodă – chiustenge se plătește cu preț întreit pentru ca rudele sale să aibă de unde se 'mbogăți, toate lucrurile acestea trebuiesc plătite la urma urmelor cu 'n echivalent de muncă fizică a cuiva, în ultima linie a țăranului. D-sa nu binevoiește a înțelege că ceea ce bat la tălpi hoții d-lui Dimitrie Brătianu cari merită pușcăria și gheșeftarii ce merită carantina, amicii a căror lăcomie d. Ioan Brătianu a declarat a n-o mai putea sătura, trebuie să coresponză undeva în această țară cu sudoarea reală, cu încordarea reală de brațe a unui creștin uitat de Dumnezeu; că clasa de hoituri improdutive din care face parte și d-sa ca negustor de vorbe și pomanagiu al bugetului trebuie hrănită de cineva și că acel cineva își înjumătățește pâinea copiilor pentru a o împărți cu feneanți cum e d-sa și cu alte lifte. Nu înțelege că țăranul nostru e tot cel de acum trei – zeci de ani, dar că sarcinele lui a devenit de douăzeci de ori mai mari numai pentru a ținea cu îmbielșugare toată demagogia lacomă, necinstită și leneșă care-l încunjură. Nu 'nțelege că, pentru a încălța vitele, trebuie să muncească oamenii și să renunțe, sub formele cele mai diferite de dări directe și indirecte, la cea mai mare parte din produsul muncii lor, precum au arătat-o aceasta d. A.V. Millo, condei cu condei, prin bugetul ce-a făcut în studiul său economiei oricărui sătean. Toată sarcina socială a parveniților roșii, a miilor

de cumularzi improductivi, e purtată de cineva și această sarcină enormă nu poate rămâne fără influență asupra traiului zilnic al omului din popor, ci se traduce între cei patru pereți ai lui sub formă de lipsă și de datorii.

Creier plin de utopii și lipsit de orice cunoștințe exacte, politicianul oriental nu poate să 'nțeleagă că e absolut cu neputință ca nevoia țăranului să se nască din raportul între proprietatea rurală care recurge la munca lui și între munca rurală, care recurge asemenea în mod inevitabil la proprietate; că raportul firesc dintre aceste două trebuie să fie, prin chiar natura lucrurilor, echitabil și că starea rea a țăranului nu poate fi atribuită decât cheltuielilor improductive ale tagmei roșii, ale statului, precum și clasei numeroase de ignoranți și de leneși cari constituie elementele partidului guvernant.

În loc de a căuta cauza mizeriei acolo unde ea este în adevăr văzută de medici și statistici: în drumuri de fier ce nu-și produc cheltuielile, în armata prea numeroasă, în lenea proletariatului intelectual cu patru clase primare, în organizația factice, c-un aparat costisitor și netrebnic, în administrația Simuleștilor, în roiurile cosmopolite cari-au năpădit ca locustele, tratând țara ca pe-o America și poporul ca pe pieile – roșii; în loc de a căuta cauzele mizeriei în relele ce le-a adus pe capul țării veneticii lipsiți de orice sentiment de religie și de patriotism precum e d-sa, în loc de a le vedea toate cum sunt, îi convenea a o căuta unde nu e: în raporturi de proprietate și de posesiune rurală.

Iar mai trebuie o împrumutură acestui om care n-are o palmă de pământ sub soarele țării și care trăiește din pomenele bugetului. Proprietarii sunt, se 'nțelege, de vină, pentru că nu insultă poporul lor românesc oferindu-i pământ de pomană, ci-l cred destul de vrednic și destul de onorabil pentru a plăti c-o parte mică a produsului capitalul de pământ ce-l ia pe seama lui.

D. C.A. Rosetti ar voi ca întreg poporul să ajungă în starea de-a produce acea silă morală ce d-sa o produce ca pomanagiu; ca nimeni să nu mai trăiască din munca și virtutea lui de bărbat, ci toată lumea să ceară panem et circenses, să devie parazită ca cămătarii și negustorii de vorbe ce-l înconjură.

Anul trecut țărani inundaseră Bucureștii spre a cere pământ. Camera a ales o comisiune însărcinată a cerceta plângerile lor, compusă din d-nii G. Vernescu, Aurelian, Cantilli, P. Carp și Lecca. Ancheta făcută de acea comisiune a constatat că țărani fuseseră instigați... de primari, notari, subprefecți, agenți fiscali, de toți acești paraziti cari – i sug măduva din oase, să vie la București, să ceară, nu pământ de la stat, ci pe proprietățile private. Li s-a spus că... tata Ruset făgăduiește asemenea lucru, din avutul altora, se 'nțelege, căci dintru ale sale nu le-ar da decât pe „Doamne – așteaptă „ și cinstita ieșire a părului prin căciulă. Tata Ruset? Om care n-a știut a da la ai săi o creștere utilă și cum se cuvine și care pretinde a da creștere unui popor întreg!

Cumcă aceasta este ținta d-lui C.A.Rosetti și cumcă nu i-ar displăcea o continuă regulare a proprietății din 15 în 15 ani și o continuă confuziune între al meu și' al tău ne-o dovedește foaia redijată de discipolii, de copiii sufletului său: „Dacia viitoare”. De acord cu bătrânul demagog cosmopolit, pe care ne-a succes de a-l dezbrăca de coaja sa națională în care se gera de mai român decât un Basarab băștinaș, această tinerime neagă patria, negă naționalitatea, familia, averea, religia; cheamă pe vagabonzii din toată lumea să 'mpărțească aci ceea ce nu e al lor, pământul smuls pas cu pas de străbuni prin deștrădăcinare de păduri seculare și apărat cu sângele lor cel mai bun și mai nobil. Capitalul enorm de energie națională cheltuit pentru a preface înfiorătoarele pustietăți ale avarilor în pământ românesc e după dumnealor bun de aruncat în apă; noi am fost squaterii și pionierii, nobilele Caradale sunt numai bune să moștenească. Iată ideea măreață pe care-o reprezintă tata Ruset, împreună cu acea tinerime care ține pe

țară atâtea zeci de mii de chile de grâu pe an și care pretinde a reprezenta viitorul țării când caută a semăna cu panglicarul țărigrădean din Strada Doamnei.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1882-1883, 1888-1889

„TIMPUL”, „ROMÂNIA LIBERĂ”, „FÂNTÂNA BLANDUZIEI”

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XIII

Mihai-Eminescu.Ro